

Truede karplanter i Reisaelva og Alta-Kautokeinoelvas dalfører

Søk etter nye forekomster i 2012 og 2013

Geir Arnesen, Christina Wegener, Gunnar Kristiansen og Bente Sved Skottvoll

**Kritisk truede karplanter i Reisaelva og
Alta-Kautokeinoelvas dalfører
Søk etter nye forekomster i 2012 og 2013**

Ecofact rapport: 261

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Arnesen, G. Wegener, C. Kristiansen G. og Skottvoll B. S. 2013. Truede karplanter i Reisaelva og Altaelvas dalfører – søk etter nye forekomster i 2012 og 2013. Ecofact rapport 261. 56 s.
Nøkkelord:	Finntelg, kveinhavre, grårublom, småjonsokblom, masimjelt, kontinentalt, Nordreisa
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-259-2
Oppdragsgiver:	Fylkesmannen i Finnmark
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Geir Arnesen
Kvalitetssikret av:	Christina Wegener
Forside:	Småjonsokblom i rasmark ved Reisaelva rett ovenfor samløp med Njallaavzi. Foto: Geir Arnesen

www.ecofact.no

INNHold

1 FORORD	1
2 INNLEDNING	1
3 METODE	3
3.1 FORBEREDELSE	3
3.2 UNDERSØKTE OMRÅDER.....	3
3.2.1 <i>Altaelva-Kautokeinoelva</i>	3
3.2.2 <i>Reisaelvas dalføre med Njallaavzi</i>	4
4 RESULTATER	8
4.1 FUNN LANGS ALTA-KAUTOKEINOELVA.....	8
4.1.1 <i>Masimjelt</i>	8
4.1.2 <i>Småjonsokblom</i>	9
4.1.3 <i>Kveinhavre</i>	9
4.1.4 <i>Finntelg</i>	10
4.1.5 <i>Grårublom</i>	11
4.2 FUNN LANGS REISAELVA OG NJALLAAVZI.....	12
4.2.1 <i>Småjonsokblom</i>	12
4.2.2 <i>Kveinhavre</i>	13
4.2.3 <i>Finntelg</i>	14
5 FAKTA-ARK FOR HVERT FUNNSTED FRA SØKENE I 2012 OG 2013	16
5.1 ALTA-KAUTOKEINOVASSDRAGET.....	16
5.1.1 <i>Mázenlillasjohkas bekkeløft</i>	16
5.1.2 <i>Nord for utløpet av Mázenlillasjohka</i>	19
5.1.3 <i>Ved utløpet av Jotkajohka</i>	22
5.1.4 <i>Mellom Ryggen og Steinfjellet</i>	24
5.1.5 <i>Gabo</i>	27
5.1.6 <i>Øvre Kista</i>	30
5.2 REISAVASSDRAGET MED NJALLAAVZI.....	32
5.2.1 <i>Njallaavzi I</i>	32
5.2.2 <i>Njallaavzi II</i>	34
5.2.3 <i>Njallaavzi III</i>	36
5.2.4 <i>Njallaavzi IV</i>	38
5.2.5 <i>Reisaelva 300-1100 m oppstrøms samløp med Njallaavzi</i>	41
5.2.6 <i>Reisaelva 1,2 km ovenfor samløp med Njallaavzi</i>	45
5.2.7 <i>Reisaelva ovenfor Geatkejohka</i>	47
5.2.8 <i>Ovenfor utløpet av Mavvresjohka</i>	50
5.2.9 <i>Oskarnes nedenfor Svartfoss</i>	52
5.2.10 <i>Cissaldat</i>	55
6 KILDER	57

1 FORORD

Ecofact har på oppdrag for Fylkesmannen i Finnmark utført et søk etter karplanter som er omfattet av ”Handlingsplan for karplanter antatt truet av Alta-Kautokeinooutbyggingen. Artene det gjelder er masimjelt (*Oxytropis deflexa* ssp. *norvegica*), småjonsokblom (*Silene involucrata* ssp. *tenella*), kveinhavre (*Trisetum subalpestre*), finntelg (*Gymnocarpium continentale*) og grårublom (*Draba cinerea*). Søket er en del av iverksettelsen av den foreløpig fem-årige handlingsplanen, og i 2012 ble det prioritert søk etter nye forekomster av artene i Alta-Kautokeinoelvas dalføre der alle artene finnes, samt i Reisaelvas nedslagsfelt som hadde de antatt viktigste forekomstene av kveinhavre (*Trisetum subalpestre*) og småjonsokblom (*Silene involucrata* ssp. *tenella*). Arbeidet har vært vellykket og vi har funnet nye forekomster av alle artene bortsett fra masimjelt (*Oxytropis deflexa* ssp. *norvegica*).

Altaelva ble i hovedsak kartlagt av Geir Arnesen og Alicia Sánchez Mora, men området rundt Virdneguoika ble brukt som et demonstrasjonsområde og dermed var de fleste involverte i prosjektet tilstede her og kartla. Også Johan Eira som driver med elvebåttransport ved Máze var med i dette området og kartla. Reisaelva nedenfor Saraelv ble kartlagt av Christina Wegener og Bente Sved Skottvoll, mens de øvre områdene ovenfor Imo ble kartlagt av Geir Arnesen og Gunnar Kristiansen.

Geir Gaarder gjorde et privat befarings i Reisa dalen i 2012 og oppdaget en forekomst av kveinhavre. Dette funnet er innlemmet i denne rapporten, og Geir Gaarder takkes med dette for overrekkelse av informasjon og data.

Det nevnes også at grårublom har blitt oppdaget på flere nye lokaliteter i 2012 i Porsanger i forbindelse med naturtypekartlegging i denne kommunen. Se Ecofact rapport 256 for nærmere informasjon om disse forekomstene.

Tromsø
15. april 2013

Geir Arnesen

2 INNLEDNING

Faggrunnlag for karplanter antatt truet av Alta-Kautokeino-utbyggingen ble ferdigstilt i 2009. Det ble utført søk etter artene også i forbindelse med dette arbeidet og kunnskapsgrunnlaget når det gjelder forekomster av artene ble der oppdatert og beskrevet. En kort versjon av status for artene før årets kartlegging gjengis her:

Den endemiske arten **masimjelt** (*Oxytropis deflexa* ssp. *norvegica* - EN) er den mest sjeldne av artene, og er kun dokumentert på to lokaliteter ved Máze og ved Virdneguoika langs Alta-Kautokenielva. Den sistnevnte ble noe desimert under utbyggingen av elva. Habitatet til masimjelt er rasmarker med karbonatrikt substrat og høy pH. Arten er også høyst sannsynlig knyttet til et kontinentalt klima med tørre vekstsesonger.

Småjonsokblom (*Silene involucrata* ssp. *tenella* - CR) ble kraftig desimert under utbyggingen av Alta-Kautokeinoelva, og den var kun kjent fra én gjenværende lokalitet like over høyeste regulerte vannstand i Virdenguoika. I tillegg ble den oppdaget på en trolig sekundær lokalitet på elvøer i Reisaelva i 2009 ved Annasmukka. Denne arten vokser på flompåvirkede berg langs elver og i rasmarker i elvekløfter. Den ser også ut til å være knyttet til moderat baserike substrater. Av og til har også arten blitt påvist på elvøer, men disse forekomstene ser ut til å være kortvarige.

Kveinhavre (*Trisetum subalpestre* - EN) ble også svært desimert langs Alta-Kautokeinoelva under utbyggingen, og kun én svært marginal forekomst i denne elva ble påvist i 2009. I tillegg ble det påvist tre mindre forekomster i Reisaelva og to nærliggende forekomster i Vestre Jakobselv i Vadsø. Kveinhavre vokser på berg i flomsonen eller sekundært i elvøer, veldig likt slik småjonsokblom opptrer. Arten har imidlertid aldri blitt påvist i rasmarker i Norge.

Finntelg (*Gymnocarpium continentale* - CR) er en liten bregne som ligner svært på den vanlige arten fugletelg. Den skiller fra denne ved forekomst av spredte kjertelhår rundt basis av hovedflikene (Fig. 1). Den ble påvist på tre lokaliteter rundt Virdneguoika i 2009 i relativt store mengder lokalt. Likevel trolig kun noen få kloner. Denne arten vokser i bratthellinger under baserike skrenter på veldrenert substrat i skog og stabil rasmark.

Grårubblom (*Draba cinerea* - VU) er en relativt stor art i rublomslekta. Den ligner på skredrubblom (*Draba glabella*), men karakteriseres av skulper med tette stjernehaar som ikke vrir seg når de tørker ut. Før skulpestadiet er de vanskelige å skille. Grårubblom vokser i tørre og baserike berg i sprekker og hyller og ble påvist i en rekke bergvegger langs Virdneguoika og Virdnejávri i Alta-Kautokeinoelva i 2009. Den var også kjent fra sideelver til dette vassdraget samt to steder i Skoganvarreområdet i Porsanger kommune.

Figur 1. Finntelg skilles fra fugletelg blant annet ved forekomst av spredte kjertelhår der hovedflikene møtes. Dette eksemplaret ble fotografert ved den nye forekomsten i Njallaavzi i Reisdalen. Foto: Geir Arnesen

Faggrunlaget inneholder flere prioriterte tiltaksforslag, og blant de viktigste er søk etter nye forekomster av alle fem artene. Som nevnt ble det gjort en del kartlegginger av de antatt mest sannsynlige voksestedene i 2009. Det var imidlertid klart at det fremdeles var flere sannsynlige voksesteder og eldre dårlig stedfestede funn som ikke var sjekket. Dette gjaldt alle artene, både langs Alta-Kautokeinoelva, men det var også eldre funn av kveinhavre og småjonsokblom langt oppe i Reisaelva der det virket sannsynlig at artene fremdeles kunne finnes. Generelt er de øvre og svært utilgjengelige delene av Reisaelva dårlig kartlagt, og området er teoretisk mulig habitat for alle de fem artene i handlingsplanen. Også i Vestre Jakobselv i Vadsø kommune, der det er to kjente forekomster av kveinhavre, er det klart flere mulige voksesteder som ikke er undersøkt oppover elva.

I 2012 ble søk etter flere forekomster prioritert. På grunn av begrensede økonomiske rammer ble imidlertid grårublom som kun er rødlistet i klasse VU (sårbar) nedprioritert, og Vestre Jakobselv ble også utsatt til senere år. Det ble imidlertid lagt opp til grundige befaringer av Reisaelva og Alta-Kautokeinoelva i de områdene som de ikke ble undersøkt i forbindelse med utarbeidelse av faggrunlaget. I Reisaelvas nedslagsfelt ble det også lagt opp til befaringer i sidekløfta Njallaavzi som småjonsokblom var rapportert fra for flere tiår siden. På grunn av dårlig vær under feltarbeidet i Øvre Reisa ble befaringene i de aller øverste delene av dette vassdraget utsatt til 2013.

3 METODE

3.1 Forberedelser

Altaleva og Reisaelva ble undersøkt svært grundig på ortofoto. Dette for å blinke ut sannsynlige voksesteder for de fem artene, men også elvestrekninger som det virket å være lite sannsynlig å påvise artene. De begrensede ressursene i prosjektet gjorde at en måtte gjøre noen prioriteringer under feltarbeidet, og noen strekninger som hadde svært liten sannsynlighet for artene eller hadde blitt grundig undersøkt i andre sammenhenger relativt nylig ble utelatt.

3.2 Undersøkte områder

3.2.1 Altaelva-Kautokeinoelva

I 2009 ble denne elva undersøkt relativt godt fra Máze og nedover til Alta-dammen. Noen få lokaliteter ble imidlertid ikke prioritert da, og disse ble derfor undersøkt i 2012. Dette var spesielt et område rett nedstrøms Virdneguoika ved utløpet av Mázenlillasjohka og noe oppover langs denne elvas kløft. I tillegg ble kløfta rundt Pikefossen ovenfor Máze befart.

Hovedinnsatsen langs Altalelva ble imidlertid fokusert fra området nedenfor Altadammen og helt ned til Tvestraumen. Denne strekningen ble befart fra kano, og de aller fleste sannsynlige voksesteder for de fem artene som ble observert fra ferden nedover elva ble undersøkt og kartlagt. Spesielt ble flompåvirkede berg inntil elva undersøkt svært grundig for kveinhavre og småjonsokblom. Kartleggingsstatus for de fem artene langs dette vassdraget kan nå sies å være god. De aller nederste delene ble undersøkt av Geir Gaarder (Miljøfaglig utredning) i 2009 (Solvang og Gaarder 2009), og resten av vassdraget helt opp til Pikefossen er nå undersøkt av Ecofact. Ovenfor Pikefossen er det vesentlig mindre sannsynlig å påvise artene på grunn av lite baserike habitater og i det hele tatt lite blotninger av berg og lite rasmarker.

Figur 2. Stiplet rød linje viser befarte deler av Alta-Kautokeinovassdraget.

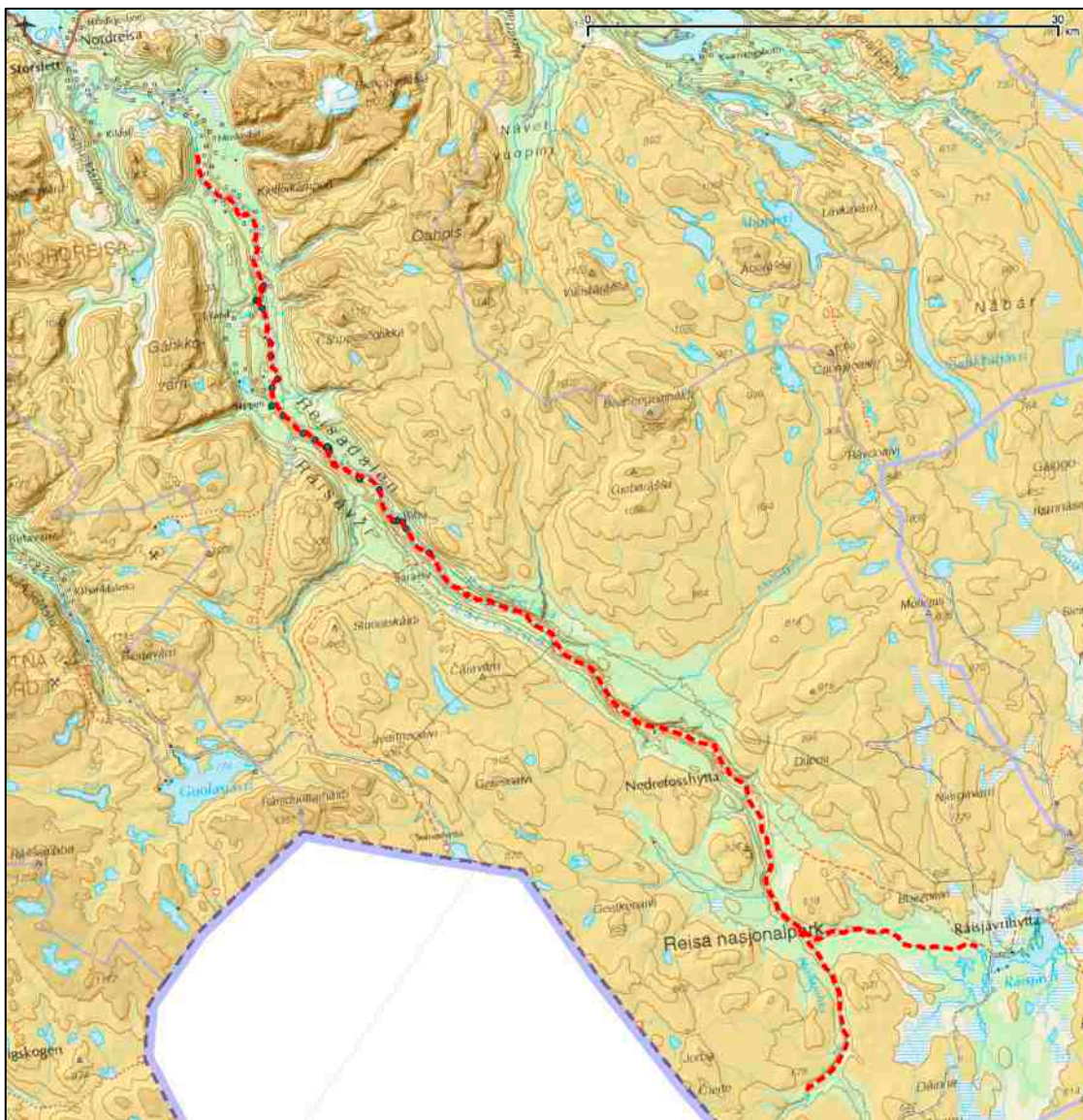
3.2.2 Reisaelvas dalføre med Njallaavzi

Som nevnt tidligere har småjonsokblom og kveinhavre blitt påvist langs Reisaelva tidligere. Mange av forekomstene fra noe tid tilbake har vært på elveører langs den lett tilgjengelige delen av elva. I 2009 ble imidlertid strekningen fra Luvddiidjohka noe ovenfor Imo og ned til Saraelv befart grundig fra land og fra kano.

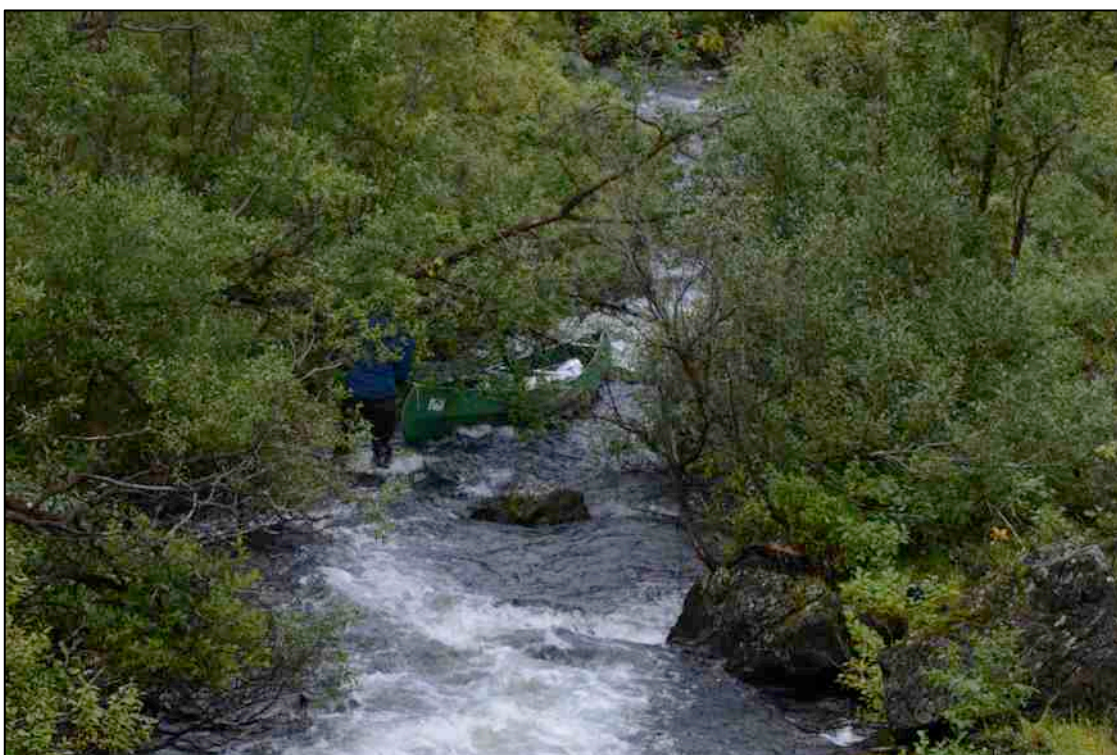
I 2012 ble derfor strekningen fra Saraelv til Kjelleren, noe oppstrøms Moskodal prioritert. I tillegg ble det kartlagt i de øvre delene av vassdraget. Sideelva fra Njallaavzi ble kartlagt fra Ávževárri og ned til samløpet med Reisaelva med kano. Fra

Raisjávri til der Reisaelva starter å gå i en kløft ved samløpet med Mavrresjohka ble det også kartlagt fra kano. Kløfta fra Mavrresjohka og ned til samløpet med elva fra Njallaavzi ble kartlagt til fots, mens resten av dalstrekningen ble i hovedsak kartlagt med kano som fremkomstmiddel. På grunn av havari med kanoen ble imidlertid også området fra rett ovenfor Jiertafossen kun kartlagt til fots nedover til Luvddiidjohka.

Kartleggingsstatus langs Reisaelva og Njallaavzi er at hele elvestrekningen fra Raisjávri og ned til Moskodalen er relativt grundig befart. Også i disse dalene er flompåvirkede berg prioritert med tanke på kveinhavre og småjonsokblom. De aller fleste berg langs elva har blitt besøkt. Øvre deler av vassdraget er et særdeles vanskelig terreng og bevege seg i, og det er en svært stor oppgave å fare over alt. Likevel er nå de aller fleste områder hvor det vurderes som svært sannsynlig at det kan være permanente forekomster av noen av de artene som inngår i fagrunnlaget nå besøkt. Trolig har en oversikt over hvor de viktigste forekomstene er lokalisert. Det er stor sannsynlighet for at det finnes uoppdagede forekomster, men det virker ikke nødvendig å bruke mye ressurser i forbindelse med handlingsplanen på omfattende søk etter artene i Reisaelva og sidedaler. Nå som en har så god oversikt over artenes økologi vil trolig nye forekomster dukke opp i forbindelse med fremtidig kartlegging og forvaltning av nasjonalparken. Dette anbefales å prioritere i den sammenheng.

Figur 3. Stiplet rød linje viser befarte deler av Reisaelvas dalføre med Njallaavzi lengst i sør.

Figur 4 og 5. Øvre deler av Reisaelvas nedslagsfelt er et vanskelig terreng å bevege seg i, her fra Njallaavzi som ble befart med kano.

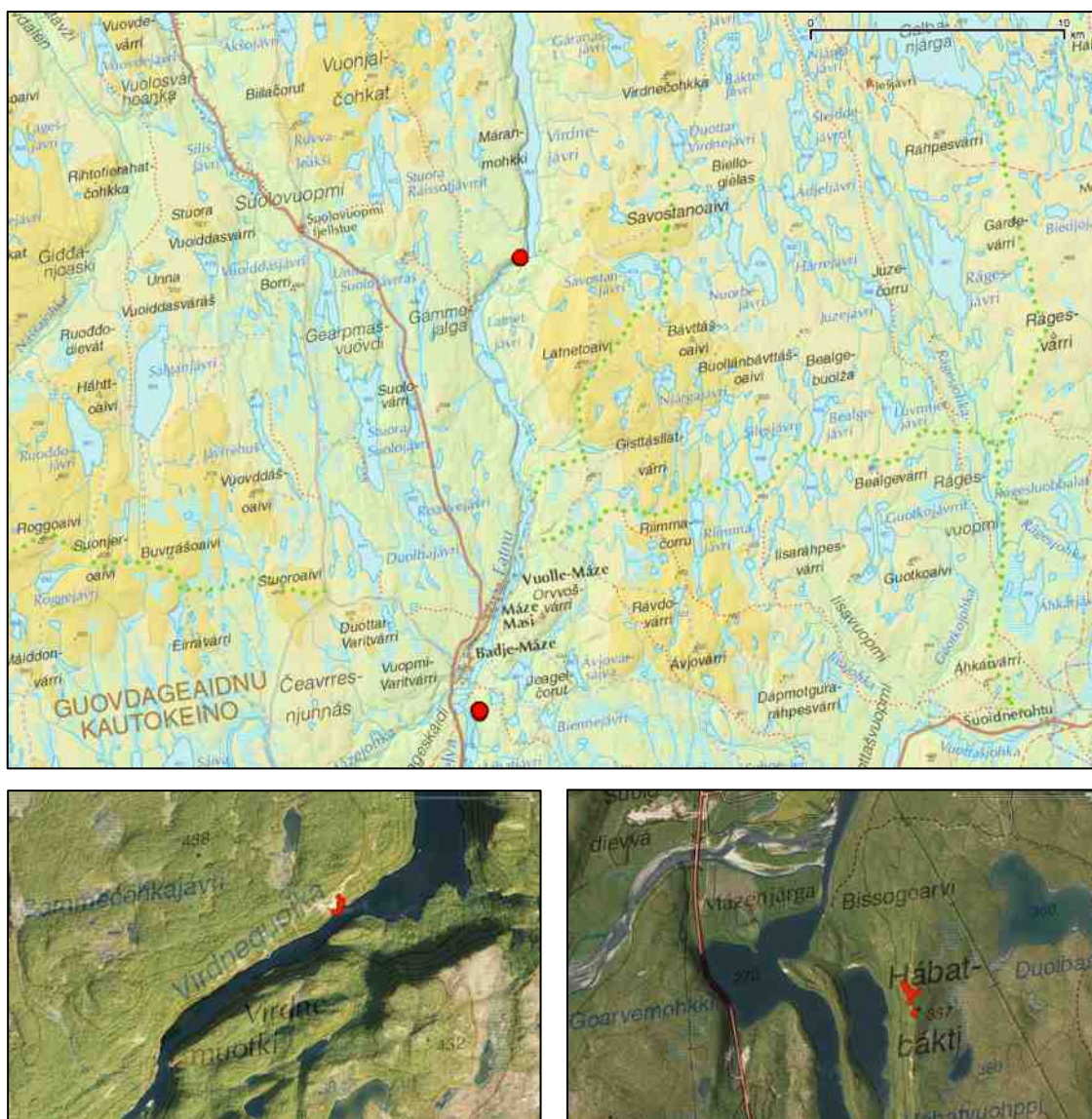
4 RESULTATER

4.1 Funn langs Alta-Kautokeinoelva

4.1.1 Masimjelt

Det ble søkt spesielt langs Virdnejávri etter egnede lokaliteter for denne arten. Kun ett område viste seg såpass lovende at det ble undersøkt. Dette var ved noen sørvendte karbonatberg ved sideelva Mázenlillasjohka. Habitatet var stedvis svært likt det som finnes ved den øvre masimjeltforekomsten ved Hábatbákti, men arten ble ikke påvist.

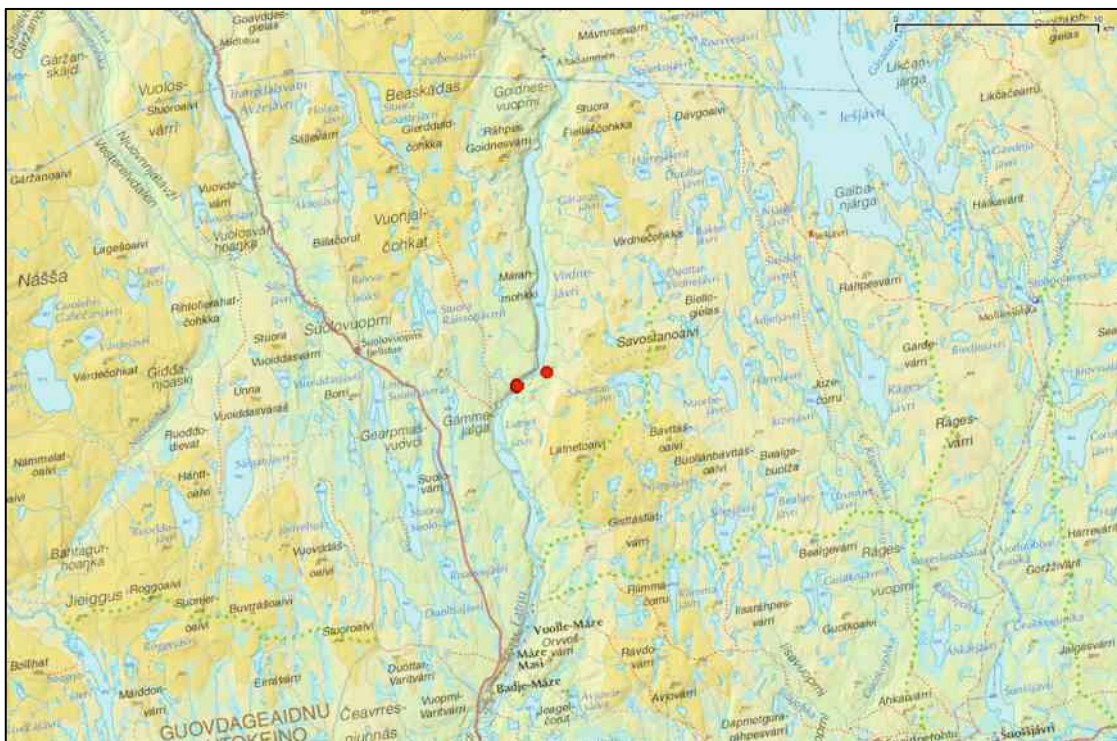
Status for arten er derfor at det kun er to kjente forekomster i henholdsvis Virdneguoika og Hábatbákti (Fig. 6).

Figur 6. Kart over de kjente forekomstene av masimjelt. Under er to utsnitt av ortofoto som viser den lokale utbredelsen.

4.1.2 Småjonsokblom

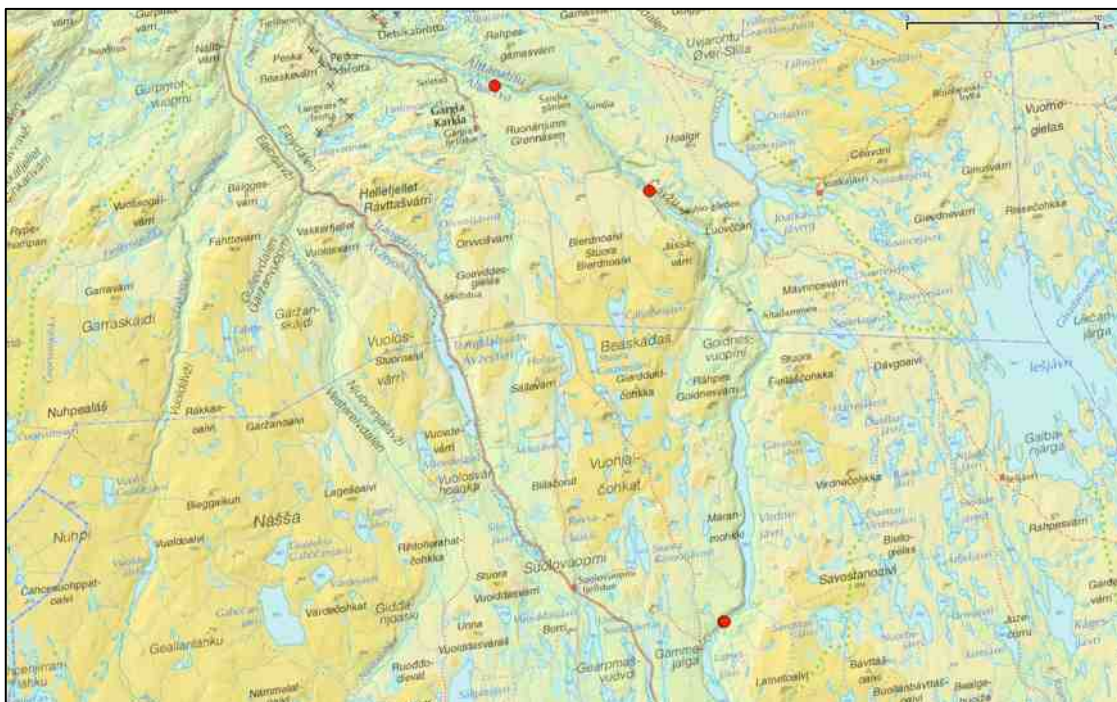
Det var knyttet størst håp om å finne småjonsokblom i den store canyonen Sautso, samt ved Pikefossen. Her ble imidlertid ikke arten påvist. I stedet ble det gjort et lite funn i den nedre bekkekløften til Mázenlillasjohka. Dette er en rasmarkslokalitet, og status er derfor at det finnes to forekomster av småjonsokblom langs Alta-Kautokeinoelva, begge primærforekomster. Den andre er i øvre munning av Virdneguoika og er større, både med hensyn til individtall og utstrekning (Fig. 7).

Figur 7. Kart over deler av Alta-Kautokeinovassdraget med de to kjente gjenværende forekomstene av småjonsokblom (røde prikker).

4.1.3 Kveinhavre

Kveinhavre ble påvist ved to nye steder nedover Alta-Kautokeinoelva. Den øvre av de to nye forekomstene er ved Gabofossen, og den nedre på en berghylle inntil elva ved Øvre Kista. I tillegg er det den allerede kjente forekomsten ved øvre munning av Virdneguoika. Totalt er det dermed tre kjente forekomster av kveinhavre langs Alta-Kautokeinoelva (Fig. 8).

Figur 8. Kart over deler av Alta-Kautokeinovassdraget med de tre kjente gjenværende forekomstene av kveinhavre (røde prikker).

4.1.4 Finntelg

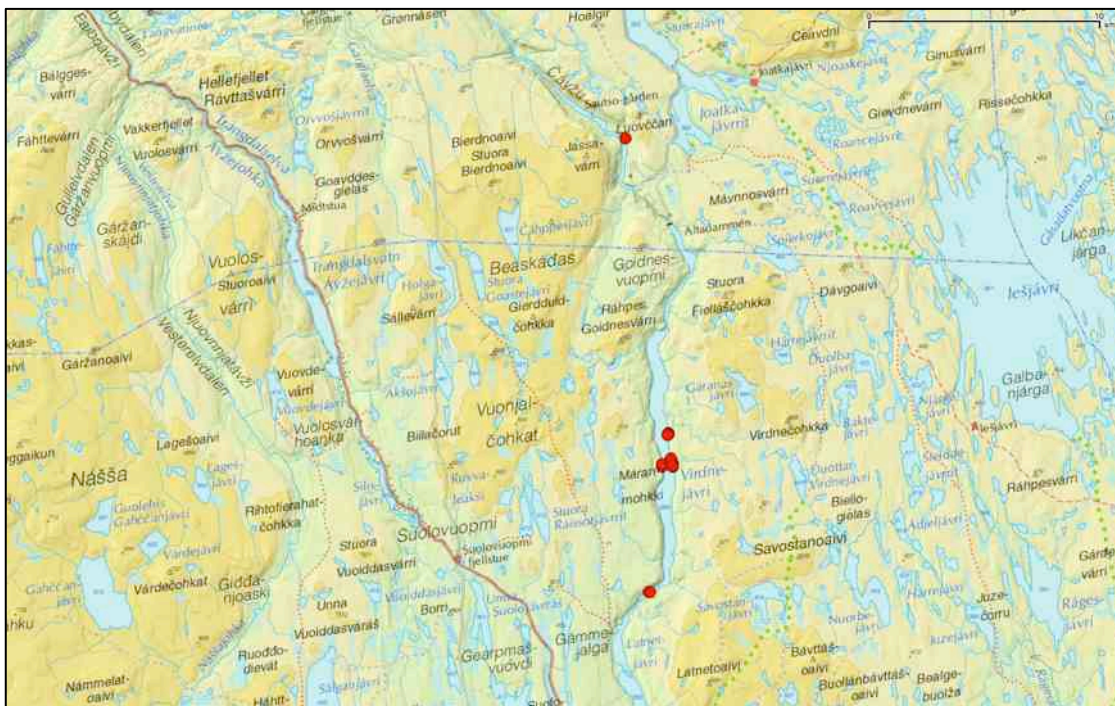
Det ble gjort seks nye funn av finntelg, en stor forekomst ved utløpet av Mázenlillasjohka, to forekomster ved utløpet av Jotkajohka, to forekomster ved øvre del av Sautso, og til slutt rett nedenfor Gabofossen. Det kan virke som denne arten ikke er så uvanlig langs Alta-Kautokeinoelvas dalføre i tilknytning til tørre og mer eller mindre baserike habitater i skog og under skrenter. Den ble påvist på alle de stedene der det ble lett etter den ovenfor Sautso. Trolig har store mengder av arten blitt demt ned under utbyggingen av elva, men det er fremdeles mange forekomster igjen. Siden denne arten ikke egentlig er knyttet til elva er det svært store områder den kan finnes på i denne dalen. Å kartlegge alle sannsynlige voksesteder vil derfor være en formidabel oppgave. Fra og med Sautso og nedover blir arten mindre vanlig og nedenfor Gabo ser det ut som den ikke finnes. Her ble det søkt i tilsvarende habitater uten at arten ble påvist. Totalt sett er det nå et titalls kjente forekomster av arten langs Alta-Kautokeinoelvas dalføre mellom Virdneguoika og Sautso (litt avhengig av hvordan en velger å definere hva som er en forekomst). Det er temmelig sikkert vesentlig flere. En har ikke god oversikt over hvor langt oppover langs elva den kan finnes, men den har ikke blitt påvist verken ved Máze (Hábatbákti) eller ved Pikefossen. Det kan være et poeng å finne hvor stort utbredelsesareal arten har i dalføret.

Figur 9. Kart over deler av Alta-Kautokeinovassdraget med kjente forekomster av finntelg som er bekreftet etter 2009 (røde prikker).

4.1.5 Grårublom

Grårublom var ikke prioritert under kartleggingen i 2012, men det ble likevel sett etter den i sammenheng med at en søkte etter de andre artene. Det ble på den måten gjort ett nytt funn av arten i en skrent på østsiden av elva ved øvre del av Sautso. Rett nedenfor skrenten vokste det finntelg. Grårublom finnes også langs noen sidedaler til Alta-Kautokeinoelva og vi presenterer ikke en uttømmende liste over forekomstene her. I figur 10 presenteres en oversikt over de stedene arten har blitt påvist av Ecofact under arbeidet med handlingsplanen for karplanter antatt truet av Alta-Kautokeino-utbyggingen.

Figur 10. Kart over deler av Alta-Kautokeinovassdraget som viser steder der Ecofact har funnet grøntblom under besøkene i elva fra 2009 til 2012 (røde prikker).

4.2 Funn langs Reisaelva og Njallaavzi

4.2.1 Småjonsokblom

Det var knyttet store forventninger til å finne såkalte primærforekomster av småjonsokblom på berg og i rasmarker i øvre deler av Reisaelvas dalføre og i Njallaavzi. Det ble søkt grundig på alle berg og flere rasmaker i Njallaavzi, men arten ble kun påvist rett ovenfor samløpet med Reisaelva på en bergvegg inntil vestbredden av elva. Magne Elvestad som var på fisketur her i 1968 påviste arten også høyere opp i elva og det gjorde også Hartvig Sætra i 1975. Disse forekomstene lyktes det ikke å oppdrive i 2012.

Magne Elvestad (1968) og Kjell M. Sarre (1979) observerte også småjonsokblom i Reisaelva noe ovenfor samløpet med elva fra Njallaavzi. Her fant vi arten i 2012 og 2013. Dette er den desidert største forekomsten av småjonsokblom kjent per i dag, med flere hundre individer over en strekning fra ca 5-1100 meter ovenfor samløpet med Njallaavzi i flere ulike nærliggende rasmarker inntil Reisaelva. Det ble også søkt på en rekke berg og rasmarker inntil elva herfra og nedover til og med Imo, men arten ble ikke påvist her. Arten ble påvist på østsiden av Jiertafossen i 1968 også av Magne Elvestad, men i 2012 klarte vi ikke å undersøke akkurat denne lokaliteten på grunn av flomstor elv som var umulig å krysse. På vestsiden av fossen ble den ikke påvist.

Status for denne arten i Reisaelvas nedslagsfelt er dermed at det er én stor og livskraftig primærforekomst som dekker et større areal. I tillegg er det to primærforekomster som en ikke har klart å gjenfinne i henholdsvis Njallaavzi og ved

Jiertafossen. Det er grunn til å tro at disse to forekomstene eksisterer og er livskraftige. Arten ble også sett på elvør (sekundærforekomst) ved Ansamukka i 2009. Se for øvrig figur 11.

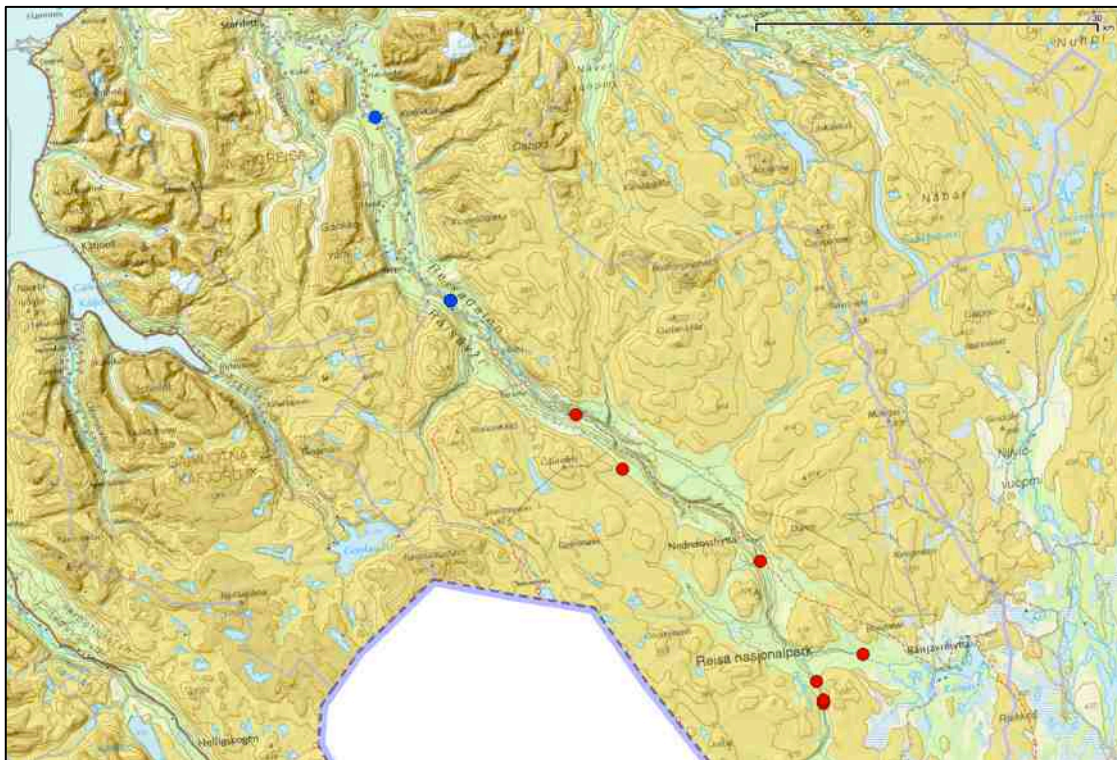

Figur 11. Kart over øvre deler av Reisaelvasdraget med Njallaavzi i sør. Primærforekomster av småjonsokblom er indikert med røde prikker. Åpne prikker indikerer trolig eksisterende forekomster som ikke er gjenfunnet under søkene siden 2009. Blå prikk indikerer sekundærforekomst.

4.2.2 Kveinhavre

Også kveinhavre har vært observert på elvører langs de lettere tilgjengelige deler av Reisaelva i tidligere år, og på samme måte som for småjonsokblom var det forventninger om å kunne påvise arten på mer permanente voksesteder høyt oppe i Reisaelva. Søket etter kveinhavre sammenfalt i stor grad med søket etter småjonsokblom og ble fokusert rundt flompåvirkede berg langs elva. Det ble funnet tre nye primærforekomster av arten i Njallaavzi, og én ny forekomst høyt oppe i Reisaelva rett ovenfor samløpet med Mavvresjohka. En stor forekomst ble også funnet på elvør helt nede ved Oskarnes. Geir Gaarder gjorde en parallell kartlegging i Reisdalen og påviste arten ved sidebekken Cissaldata på foreløpig høyeste voksested for kveinhavre i Norge (ca 500 moh.).

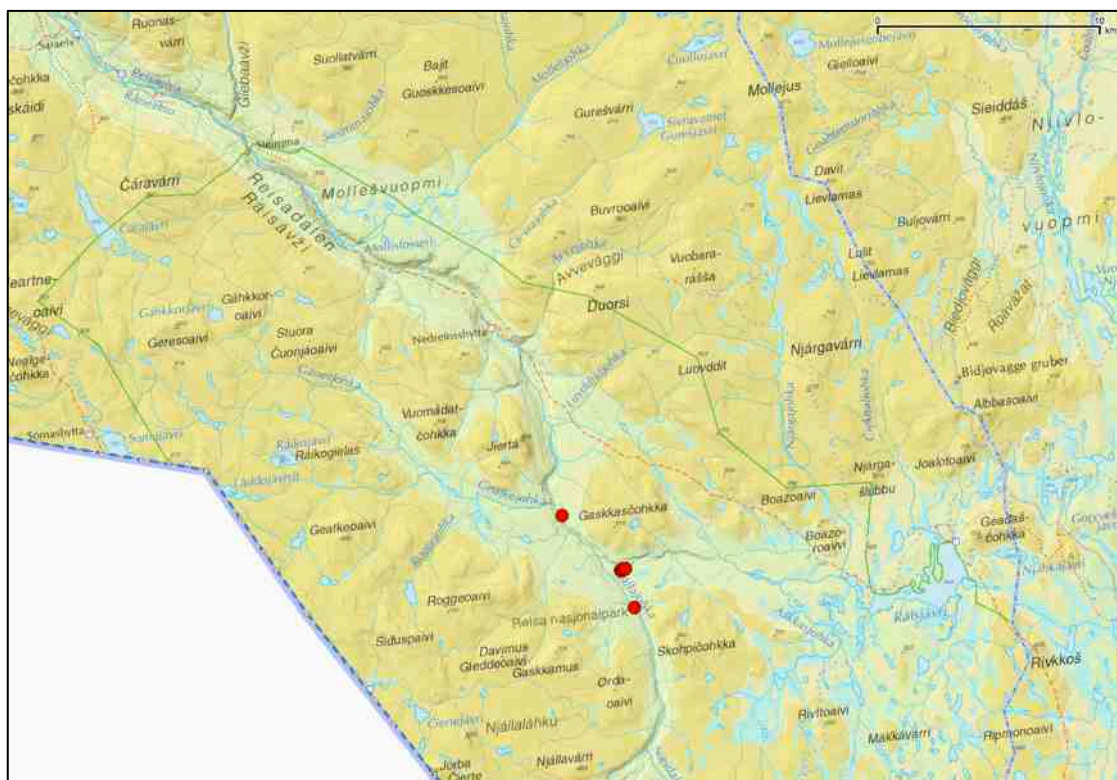
Siden 2009 er arten da påvist på ni lokaliteter langs Reisaelva. To av disse er på elvør i nedre deler av dalen og trolig kortvarige. De sju andre er permanente såkalte ”primærforekomster” ved Furuholmen, i sidebekken Cissaldata, oppstrøms utløpet av Mavvresjohka, ved Imokløfta og da altså tre forekomster i Njallaavzi. Det er disse sju som er viktigst i bevaringssammenheng (Fig 12).

Figur 12. Kart over Reisavassdraget med forekomster av kveinhavre bekreftet side 2009 indikert. Røde prikker viser primærforekomster, mens blå prikker viser midlertidige sekundærforekomster.

4.2.3 Finntelg

Finntelg er tidligere kun kjent fra Alta-Kautokeinoelvas dalføre. Den ble oppdaget som ny for Norge på 1980-tallet etter kartleggingene som ble utført i forbindelse med utbyggingen av elva. Under befaringene i langs Reisaelva ble det likevel holdt utkikk etter denne arten, og den ble oppdaget i rikelige mengder i et bratt skråning i Njallaavzi, en stor forekomst i Reisaelva ca 1,2 km ovenfor samløpet med Njallaavzi og en annen større forekomst langs Reisaelva i bratt dalside ca 2,7 km nedstrøms samløpet med elva fra Njallaavzi. Det var ikke tatt høyde for omfattende søk etter finntelg i dalsidene i Reisa (var ikke kjent herfra tidligere) så dette ble ikke prioritert, men det er overveiende sannsynlig at denne arten ikke er så uvanlig i tørre og baserike habitater i skog og nedenfor skrenter fra omtrent Jiertafossen og oppover langs Reisaelva og sidedalene. Foreløpig er det påvist fire forekomster (Fig. 13).

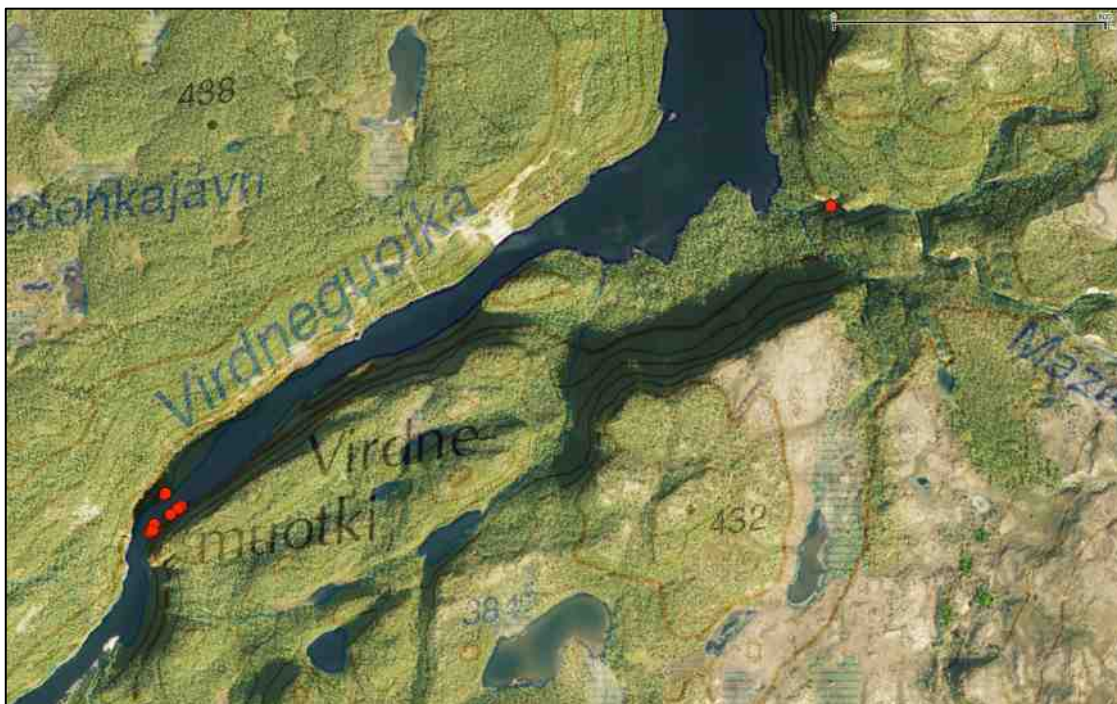
Figur 13. Kart over øvre deler av Reisavassdraget med forekomster av finntelg indikert (røde prikker).

5 FAKTA-ARK FOR HVERT FUNNSTED FRA SØKENE I 2012 OG 2013

5.1 Alta-Kautokeinovassdraget

5.1.1 Mázenlillasjohkas bekkeløft

Art:	Småjonsokblom	
Antall individer:	3	
Beliggenhet:	Nordvendt rasmarek på siden av liten foss,	
Substrat:	Moderat ustabil	
Lokal berggrunn:	Kalkstein dominerer	
Undersøkt dato:	7. august 2012	

Figur 14. Røde prikker indikerer funn av småjonsokblom, Gruppen til høyre er den kjente lokaliteten som ble beskrevet i 2009, mens den enlige til høyre ble påvist under søket i 2012.

Områdebeskrivelse

Dette er en liten forekomst med bare tre individer av småjonsokblom på et areal som dekker 1-2 m². De står i en nordvestvendt rasmarek nedenfor en skrent i kalkstein. Det er flere bergarter i området, men akkurat i skrenten er det kalkstein, og dette gir et baserikt miljø. Flere andre basekrevende planter slik som grønnburkne, gulsildre, rødsildre, hårstarr og rynkevier vokser sammen med småjonsokblom. Selve

voksestedet til småjonsokblom har ganske tett vegetasjon i forhold til andre voksesteder for arten (se bilde).

Figur 15. Rasmarka hvor det ble påvist tre individer av småjonsokblom i 2012. Arten står ganske langt nede i i overkant av der grovmaterialet slutter på dette bildet. Foto: Geir Arnesen

Figur 16. Småjonsokblom i rasmarka ved Mázenlillasjohka. Foto: Geir Arnesen

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Det har gått et relativt stort ras i denne lille rasmarka for ikke mange år siden, og dette kan ha påvirket forekomsten av småjonsokblom. Hele den nedre delen av hellinga er nå begravet av relativt grove blokker. Det er vanskelig å si hvor stor del av

populasjonen av småjonsokblom som er ble påvirket av raset. Det er klart fare for flere ras i området, og teoretisk kan hele populasjonen av småjonsokblom bli utslettet på denne måten.

Forslag til skjøtselstiltak

Denne forekomsten er i et naturlig ustabil miljø og det vil derfor alltid være fare for at arten kan utgå ved tilfeldige hendelser som ras. Det virker likevel feil å sette inn fysiske tiltak på stedet da det ikke er inngrep ellers som påvirker forekomsten. Hvis en ønsker å sikre overlevelse av forekomsten bør en satse på *ex situ* frøbank og eller *ex situ* levende materiale også fra denne lokaliteten slik at arten om ønskelig kan gjeninnføres hvis den skulle utgå.

5.1.2 Nord for utløpet av Mázenlillasjohka

Art:	Finntelg	
Antall individer:	Ukjent, arten spres med rhizomer og det er ikke mulig å skille individer.	
Beliggenhet:	Vestvendt og sørvendt tildels bratt skogli, baserikt.	
Substrat:	Tørr skogbunn og stabil rasmark	
Lokal berggrunn:	Kalkstein dominerer	
Undersøkt dato:	7. august 2012	

Figur 17. Røde prikker indikerer nytt funn av finntelg. Innfelt polygon viser lokal utbredelse av forekomsten.

Områdebeskrivelse

Dette er en stor forekomst av finntelg som strekker seg over 100-150 meter. Det er ikke mulig å si hvor mange individer som finnes her, da finntelg trolig primært formerer seg med jordstengler og sekundært også seksuelt. Ett individ kan derfor strekke seg over mange titalls meter. Det er en blotning av kalkstein som strekker seg i nord-sør retning rett nord for utløpet av Mázenlillasjohka, og forekomsten av finntelg er klart knyttet til det baserike miljøet som skapes her. Det er til dels noe stabil rasmark inn mot Mázenlillasjohkas bekkekløft hvor det finnes finntelg, men hovedforekomstene finnes i hellende tørr skogbunn med vestlig eksposisjon. Arter

som vokser sammen med finntelg på denne forekomsten er grønnburkne, linnea, gullris, tegebær, einer, skogrørkvein og bjørk.

Figur 18. Finntelg i baserik skogbunn sammen med grønnburkne. Foto: Geir Arnesen

Figur 19. Typisk miljø med finntelg fra forekomsten ved Mázenlillasjohka. Foto: Geir Arnesen

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

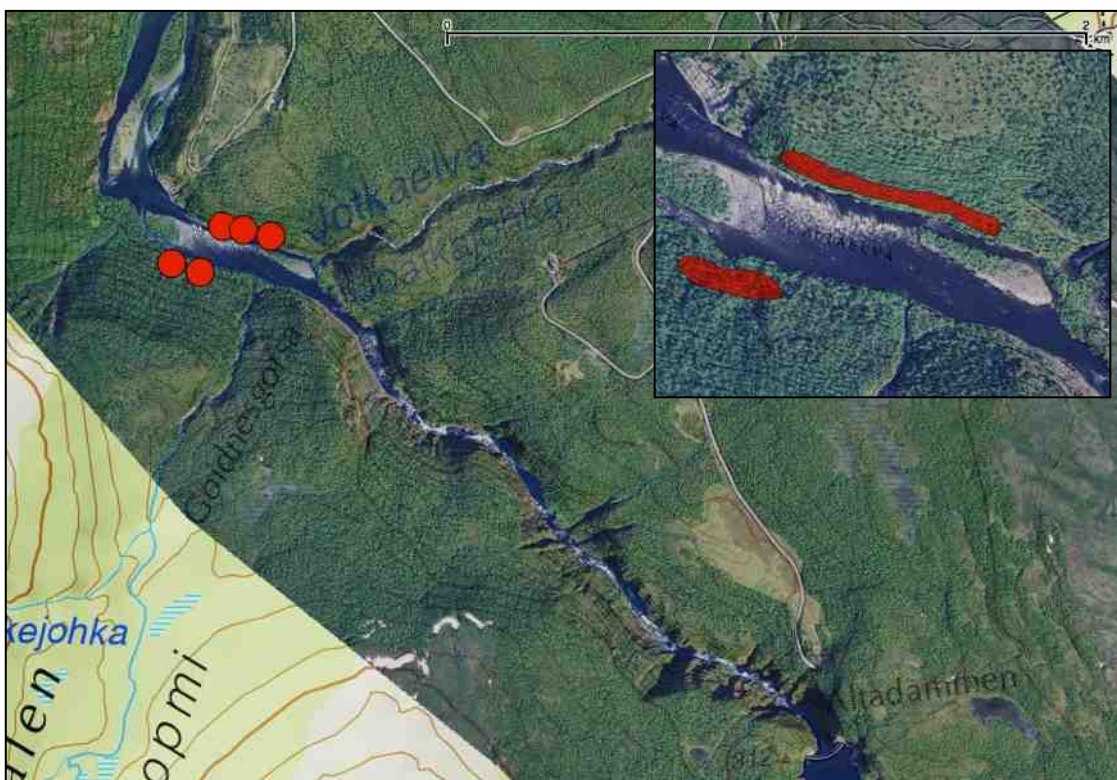
Området som har forekomst av finntelg er et stabilt miljø som er lite utsatt for tilfeldige naturlige hendelser. Området er heller ikke utsatt for andre typer påvirkning.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales

5.1.3 Ved utløpet av Jotkajohka

Art:	Finntelg	
Antall individer:	Ukjent, arten spres med rhizomer og det er ikke mulig å skille individer.	
Beliggenhet:	Både sørvendt og nordvendt bratte skoglier, moderat baserikt.	
Substrat:	Relativt tørr skogbunn	
Lokal berggrunn:	Glimmerskifer, trolig moderat baserikt	
Undersøkt dato:	21. august 2012	

Figur 20. Røde prikker indikerer nytt funn av finntelg. Innfelt polygon viser lokal utbredelse av forekomsten.

Områdebeskrivelse

Denne beskrivelsen omfatter to forekomster av finntelg på hver sin side av Alta-Kautokeinoelva rett nedenfor utløpet av Jotkajohka, og drøyt to kilometer nedenfor Altadammen. Forekomstene er svært like og behandles derfor under ett. Begge forekomstene strekker seg over 2-300 meter langs elva, men litt tilbaketrukket fra denne, og ikke så veldig høyt oppover i lia. Terrenget er imidlertid svært tungt og til dels farlig å bevege seg i, så yttergrensene for populasjonene ble ikke kartlagt.

Berggrunnen i området er i henhold til berggrunnskart kvartsrik glimmerskifer, noe som oftest gir et moderat basefattig substrat. Trolig er det likevel noe basevirkning i substratet i disse bratte liene på grunn av sigevann. Det er relativt tørr skogbunn med blanding av bjørk og gråor i området. Denne forekomsten har likevel mindre tørt substrat enn andre voksesteder for finntelg. Feltsjiktet domineres ellers av blåbær, skogrørkvein og tegebær.

Forekomsten på nordøstsiden av elva er etter alt å dømme den samme som ble oppdaget av Kjell M. Sarre under kartleggingene i forbindelse med utbyggingen av elva på 1980-tallet.

Figur 21. Forekomst av finntelg i bratt skogsterreng nedenfor utløpet av Jotkajohka i Alta-Kautokeinoelva. Foto: Geir Arnesen.

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Området som har forekomst av finntelg er et stabilt miljø som er lite utsatt for tilfeldige naturlige hendelser. Området er heller ikke utsatt for andre typer påvirkning.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales

5.1.4 Mellom Ryggen og Steinfjellet

Art:	Finntelg og grårublom	
Antall individer:	Finntelg: Ukjent, arten spres med rhizomer og det er ikke mulig å skille individer. Grårublom: 1 individ	
Beliggenhet:	Sørvestvendt skogli med skrenter og rasmarker. Noe baserikt	
Substrat:	Finntelg: Tørr skogbunn Grårublom: I berghylle	
Lokal berggrunn:	Kalkstein dominerer	
Undersøkt dato:	22. august 2012	

Figur 22. Rød prikk indikerer nytt funn av finntelg og grårublom.

Områdebeskrivelse

Dette er en mindre forekomst av finntelg under en baserik skrent rett oppstrøms den øvre munningen av Sautso-canyonen. I samme skrent ble det også observert ett individ av grårublom. Selv om berggrunnskart indikerer en relativt basefattig glimmerskifer her er det åpenbart lokal basevirkning ganske mange steder, spesielt i tilknytning til blotninger av berget. Finntelgen vokser som vanlig på tørr skogbunn og på denne lokaliteten er det mye einer. Det er dessuten både bjørk og gråor, og feltsjiktet er ganske åpent med noe gullris og tegebær.

I skrenten der det vokser grårublom er det knapt andre arter, men noe sauesvingel ble sett i tillegg til kalkmessinglav (*Xanthoria sorediata*) som indikerer at berggrunnen er baserik. I lia oppover på østsiden av Alta-Kautokeinoelva i dette området er det trolig veldig mange tilsvarende habitater og det er overveiende sannsynlig at det er store mengder av både finntelg og grårublom i denne lia, se fig. 24.

Figur 23. Finntelg i tørr baserik skogbunn sammen med einer og noe tegebær. Kalkrik skrent sees i bakgrunnen Foto: Geir Arnesen

Figur 24. Vestvendt li rett oppstrøms den øvre munningen av Sautso-canyonen. Forekomsten av finntelg og grårublom er i tilknytning til den nærmeste skrenten. Oppover i lia er det imidlertid veldig mange tilsvarende habitater som trolig huser større mengder av begge artene. Innfelt: Grårublom i skulpestadium fotografert ved den nevnte skrenten. Foto: Geir Arnesen

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Området er et stabilt miljø som er lite utsatt for tilfeldige naturlige hendelser. Området er heller ikke utsatt for andre typer påvirkning.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales

5.1.5 Gabo

Art:	Kveinhavre	
Antall individer:	32	
Beliggenhet:	Berg inntil elva rett oppstrøms Gabofossen	
Substrat:	Flompåvirket berg og sti	
Lokal berggrunn:	En lite metamorf siltstein og leirstein	
Undersøkt dato:	22. august 2012	

Figur 25. Rød prikk indikerer nytt funn av kveinhavre.

Områdebeskrivelse

Dette er en primærforekomst av kveinhavre på flompåvirkede berg rett ovenfor Gabofossen. Sammenlignet med de andre forekomstene i Norge er det en individrik forekomst med 32 individer. Arealet er likevel bare rundt 3-5 kvadratmeter og kun ca 10% av individene blomstret i 2012. Berggrunnen er siltstein eller leirstein, men det er lite eller ingen basekrevende arter i området, så substratet er trolig lite baserikt. Bergene har lite vegetasjon, men blåklokke, gullris, harerug og skogrørkvein finnes spredt. Noen av kveinhavreindividene går også ut på grusmark i en sti som passerer forekomsten.

Figur 26. Kveinhavre vokser på bergene i midten og til høyre i bildet, samt i den grove grusen noe til venstre som blir brukt til sti for å passere Gabofossen til fots. Foto: Geir Arnesen.

Figur 27. Kveinhavre fotografert på bergene ved Gabofossen sammen med blåklokke. Foto: Geir Arnesen

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Denne forekomsten av kveinhavre ligger på et sted der det er stor aktivitet om sommeren med personer som ferdes til fots, og det foregår også transport av gods og elvebåter forbi fossen ved Gabo langs sti som praktisk talt krysser forekomsten av kveinhavre. Denne situasjonen har vært slik i en årrekke trolig uten at det har påvirket populasjonen nevneverdig. Kveinhavre er tilpasset forstyrret habitat og det er nettopp

derfor den trives på berg utsatt for flom. Det er likevel en viss fare for at menneskelig aktivitet skal påvirke kveinhavre negativt ved denne forekomsten. Det tenkes da særlig på søl med drivstoff til båtene eller andre væsker som kan ta knekken på vegetasjonen. Lagring av utstyr og båter oppå lokaliteten kan også forekomme og det vil ta lyset fra plantene og de vil bli negativt påvirket.

Forslag til skjøtselstiltak

Trolig er det et fordelaktig tiltak å informere de som driver med elvebåt langs Alta-Kautokeinoelva om akkurat denne lokaliteten og eventuelt merke den. Siden den ligger ved et sted der mye turister og naturinteresserte ferdes kunne dette stedet egne seg til å sette opp informasjonsskilt. Merking og informasjon kan også føre til vandalisme og hærverk på forekomsten, noe som åpenbart er negativt så her må en vurdere for og i mot.

5.1.6 Øvre Kista

Art:	Kveinhavre	
Antall individer:	12	
Beliggenhet:	Østvendt berghylle inntil elva	
Substrat:	Flompåvirket berg	
Lokal berggrunn:	Metasandstein og glimmerskifer, lite baserikt	
Undersøkt dato:	23. august 2012	

Figur 28. Rød prikk indikerer nytt funn av kveinhavre.

Områdebeskrivelse

Dette er en typisk primærforekomst av kveinhavre på flompåvirket berghylle inntil elva. Det ble telt 12 individer, men kun to hadde blomstret i 2012. Hele forekomsten er innenfor én kvadratmeter på berget som består av metasandstein og glimmerskifer. Det ser ut til å være et basefattig miljø da ingen basekrevende arter ble påvist her. Sauesvingel, blåklokke og gullris var blant de få artene som ellers ble observert på berget.

Dette er den nederste kjente lokaliteten av kveinhavre langs Alta-Kautokeinoelva.

Figur 29. Kveinhavre vokser på bergene lengst til venstre i bakkant av bildet inntil elva. Foto: Geir Arnesen

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Dette er en helt upåvirket forekomst av kveinhavre (bortsett fra selve utbyggingen i elva som har endret flommene). Det er trolig liten sjanse for tilfeldige hendelser som kan være en fare for forekomsten og andre trusler virker lite sannsynlig.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales annet enn at det sikres *ex situ* materiale av frø og eller levende materiale.

5.2 Reisavassdraget med Njallaavzi

5.2.1 Njallaavzi I

Art:	Kveinhavre	
Antall individer:	4	
Beliggenhet:	Berg på østbredden av elva i Njallaavzi	
Substrat:	Flompåvirkede berg	
Lokal berggrunn:	Amfibloitt og metagabro, grunnfjell	
Undersøkt dato:	28. august 2012	

Figur 30. Rød prikk og sirkel indikerer nytt funn av kveinhavre i Njallaavzi.

Områdebeskrivelse

Dette er den øverste kjente forekomsten av kveinhavre i Njallaavzi. Det er en typisk primærforekomst, og det er kun et fåtalls planter (en fertil i 2012) som vokser på berg inntil elva. Bergene er påvirket av flom og det er knapt andre planter her. Bergarten i området er en mafisk type og veksler mellom grønnstein, amfibolitt og gabbro. Det er moderat baserikt. Fjellsolblom, lappflokk og flågmure er andre basekrevende arter som ble observert i området, men ikke sammen med kveinhavre.

*Figur 31. Den øverste kjente lokaliteten av kveinhavre i Njallaavzi på flompåvirkede berg inntil elva.
Foto: Geir Arnesen.*

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Området er nærmest fullstendig urørt, og det er veldig sjelden mennesker her. Lokaliteten er lite utsatt for tilfeldige hendelser

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales.

5.2.2 Njallaavzi II

Art:	Kveinhavre	
Antall individer:	3	
Beliggenhet:	På sørøstvendt berg ved kulp i Njallaavzi	
Substrat:	Flompåvirket berg	
Lokal berggrunn:	Amfibolitt og grønnstein, grunnfjell	
Undersøkt dato:	28. august 2012	

Figur 32. Rød prikk indikerer nytt funn av kveinhavre.

FOREKOMSTEN BLE IKKE FOTOGRAFERT PÅ GRUNN AV KRAFTIG REGN.

Områdebeskrivelse

Dette er også en typisk primærlokalitet for kveinhavre. Det er kun noen få planter (3 stk), og de vokser på et nesten loddrett berg inntil en kulp i Njallaavzi. Berggrunnen er også her mafisk (amfibolitt, gabbro, grønnstein), og det er noe baserikt i substratet i berget. Det vokser få andre arter her på det flompåvirkede området, men sauesvingel og blåklokke ble også observert i nærheten av kveinhavre.

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

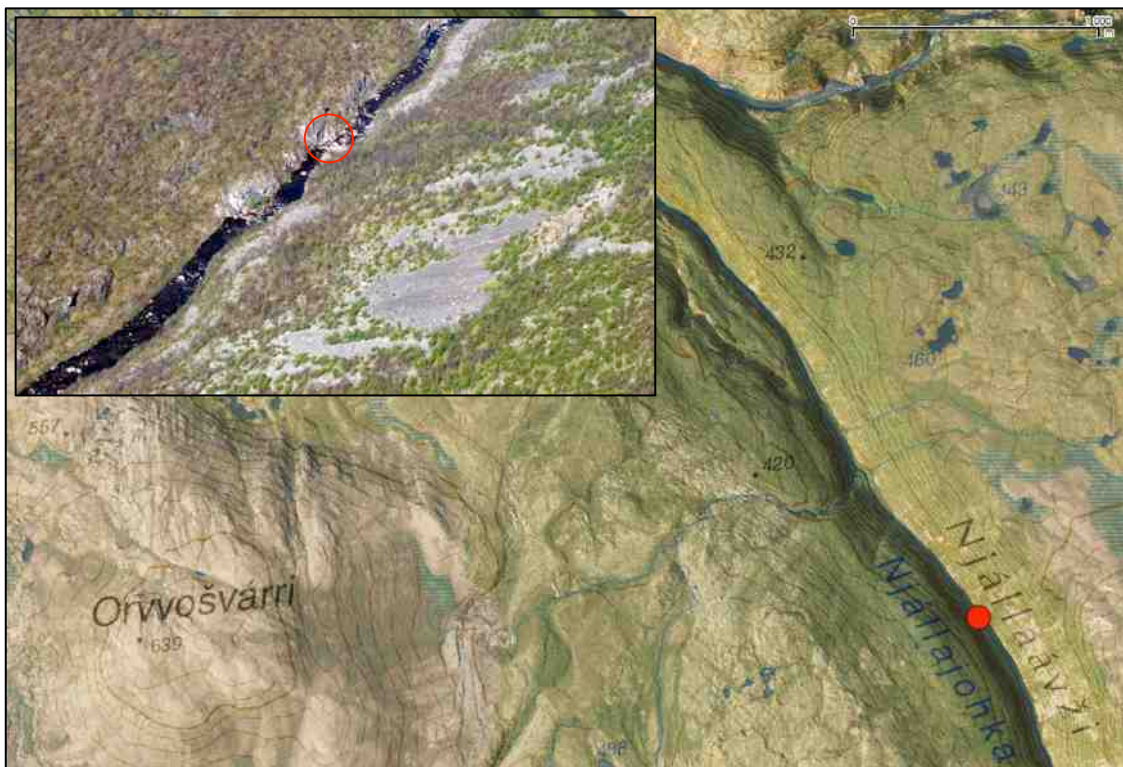
Området er nærmest fullstendig urørt, og det er veldig sjelden mennesker her. Lokaltiteten er lite utsatt for tilfeldige hendelser

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales.

5.2.3 Njallaavzi III

Art:	Kveinhavre	
Antall individer:	5	
Beliggenhet:	På berg på østbredden av Njallaavzi	
Substrat:	Flompåvirket berg	
Lokal berggrunn:	Amfibolitt og grønnstein, grunnfjell	
Undersøkt dato:	29. august 2012	

Figur 33. Rød prikk og sirkel indikerer nytt funn av kveinhavre.

Områdebeskrivelse

Denne nederste av de tre kveinhavrelokalitetene i Njallaavzi er temmelig lik de to andre. Det er noen få individer på et nesten nakent flompåvirket berg inntil elva. Berggrunnen er også den samme mafiske typen som finnes langs bunnen av nesten hele Njallaavzi. Det er grønnstein, metagabbro og amfibolitt i veksling.

Figur 34. Nederste kjente voksested for kveinhavre i Njallaavzi. Foto: Gunnar Kristiansen.

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

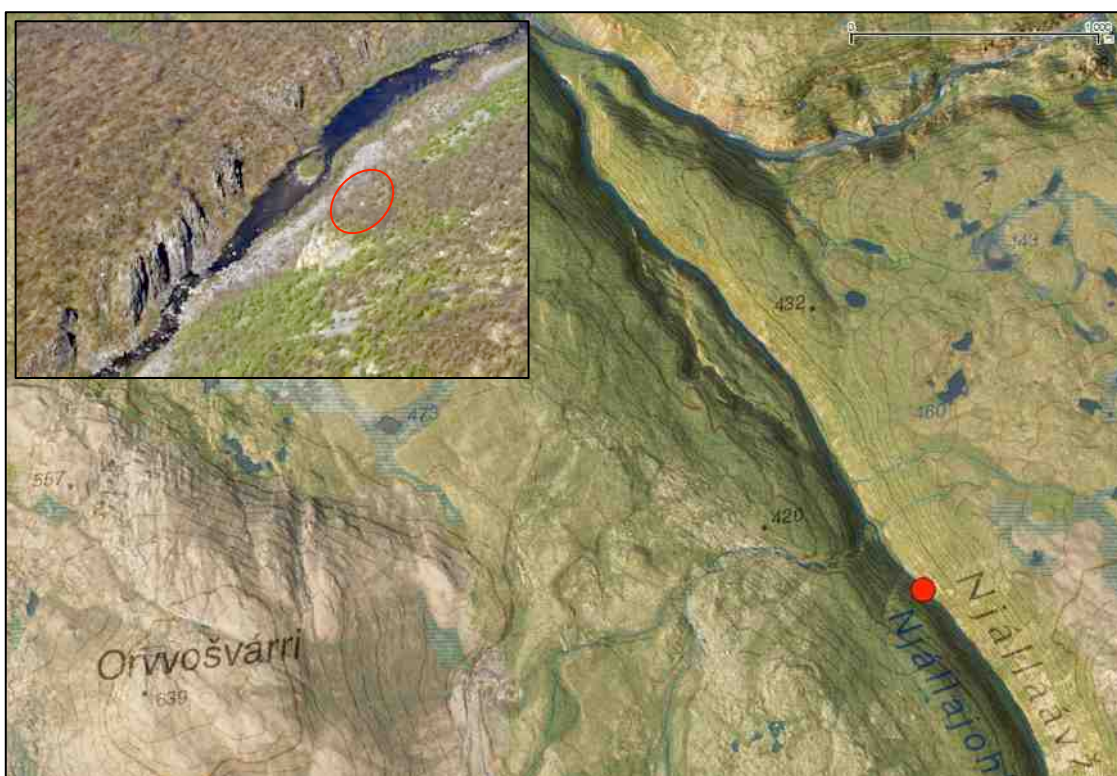
Området er nærmest fullstendig urørt, og det er veldig sjelden mennesker her. Lokaliteten er lite utsatt for tilfeldige hendelser

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales.

5.2.4 Njallaavzi IV

Art:	Finntelg	
Antall individer:	Ukjent, arten spres med rhizomer og det er ikke mulig å skille individer.	
Beliggenhet:	Sørvestvendt bratt skogli.	
Substrat:	Tørr skogbunn og stabil rasmark	
Lokal berggrunn:	Amfibolitt og grønnstein, også marmor i nærheten, grunnfjell	
Undersøkt dato:	29. august 2012	

Figur 35. Rød prikk og sirkel indikerer nytt funn av finntelg.

Områdebeskrivelse

Dette er den første forekomsten av finntelg utenfor Alta-Kautokeinoelvas dalføre. Den vokser i en bratt sørvestvendt dalside i Njallaavzi. Den forekommer i stabile deler av rasmark, samt i tørr skogbunn, på samme måte som forekomstene i Alta og Kautokeino. Berggrunnen på dette stedet er mørke bergarter som amfibolitt, men det er også en større blotning av marmor like i nærheten, så dette er nok en av de mer baserike områdene i Njallaavzi. Det ble ikke søkt så mye etter finntelg i dette området, men det er klart at det er store muligheter for at det er betydelig mer av arten i dette området. Forekomsten som ble påvist ble ikke kartlagt i sin helhet, men strekker seg i

hvert fall et område på 500 m². Det var ellers mye einer og melbær som vokste sammen med finntelg.

Figur 36 og 37. Finntelg på den nyoppdagede lokaliteten i Njallaavzi. Dette er en stabil rasmark med flekker av krattskog med bjørk. Substratet er tørt og veldrenerende med mye melbær. Foto: Geir Arnesen

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Området er nærmest fullstendig urørt, og det er veldig sjelden mennesker her. Lokaliteten er lite utsatt for tilfeldige hendelser.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales

5.2.5 Reisaelva 300-1100 m oppstrøms samløp med Njallaavzi

Art:	Småjonsokblom	
Antall individer:	150-500 spredt på 11 grupper men trolig flere utilgjengelige	
Beliggenhet:	Nordøstvendt rasmarek inntil Reisaelva og Njallaavzi	
Substrat:	Rasmarek, moderat baserikt	
Lokal berggrunn:	Amfibolitt og grønnstein, grunnfjell	
Undersøkt dato:	30. august 2012 og 15. juli 2013	

Figur 38. Røde prikker indikerer nye funn av småjonsokblom rundt samløpet mellom Reisaelva og Njallaavzi. Dette er den klart største konsentrasjonen av arten som en vet om i Norge per i dag med totalt 150-500 individer. Deler av rasmareka er ikke undersøkt da de er utilgjengelige, men trolig er det flere forekomster mellom de to gruppene ved Reisaelva.

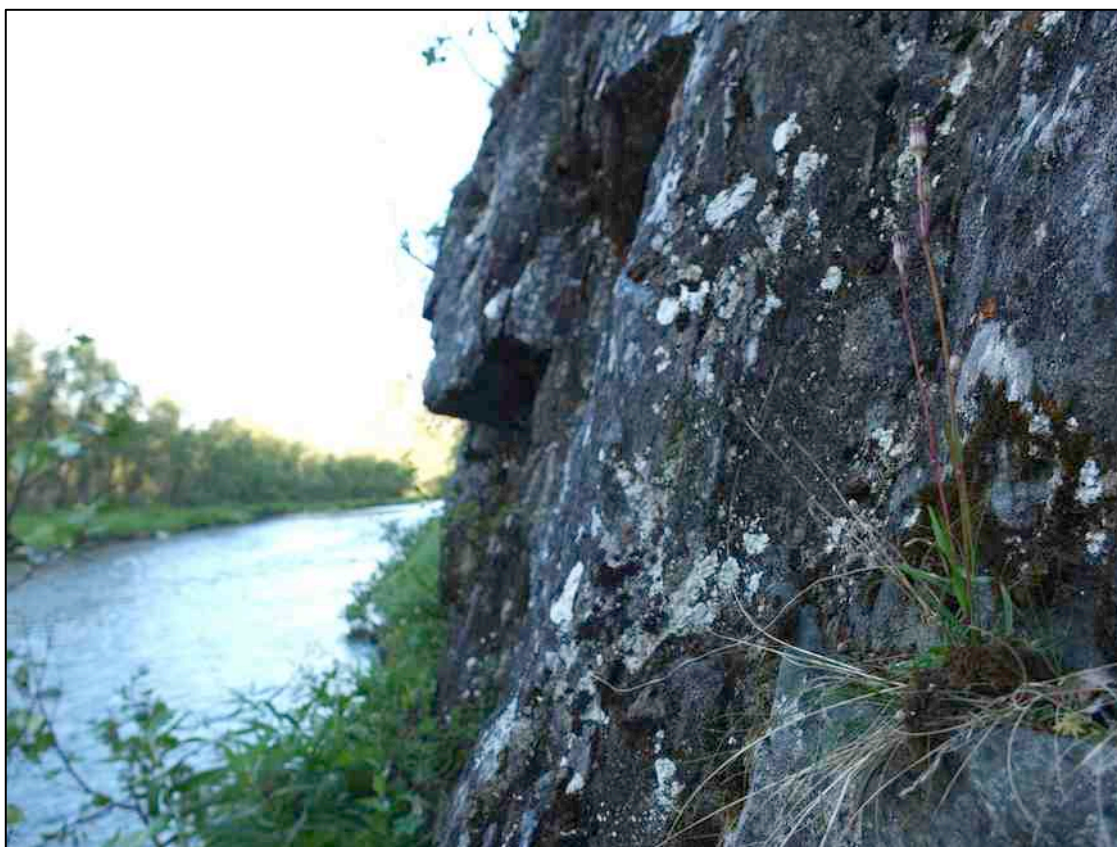
Figur 39. Utsikt nedover Reisaelva. Samløpet med Njallaavzi skimtes i bakgrunnen. I skrentene og rasmarene på vestsiden (venstre side) av elva er forekomstene av småjonsokblom. Trolig er det en sammenhengende forekomst av arten i hele denne skrentens lengde. Bare de tilgjengelige delene er undersøkt. Foto: Geir Arnesen.

Områdebeskrivelse

Dette er en temmelig stor forekomst av småjonsokblom med snaut 150-500 blomstrende individer i 2012 spredt over flere bergvegger og rasmarker langs en strekning på omtrent 600 meter langs Reisaelva og en utpost helt i utløpet av Njallaavzi. Det er en oppsprukket gabbrobergart på stedet som lager mye løsmateriale i rasmarene og et moderat baserikt miljø. Andre arter som vokser i rasmarene er kantlyng, krekling, rødsildre, gulsildre, blåklokke, sauesvingel,

*Figur 40. Hovedforekomsten av småjonsokblom er rasmark klipper og bergvegger inntil Reisaelva.
Foto: Geir Arnesen*

*Figur 41. Småjonsokblom fotografert ved elva fra Njallaavzi ovenfor samløpet med Reisaelva. Foto:
Geir Arnesen*

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Området er nærmest fullstendig urørt, og det er veldig sjelden mennesker her. Lokaliteten er lite utsatt for tilfeldige hendelser. Ras forekommer, men individene av småjonsokblom er spredt utover et større område og vil ikke kunne desimeres av kun ett ras.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales

5.2.6 Reisaelva 1,2 km ovenfor samløp med Njallaavzi

Art:	Finntelg	
Antall individer:	Ukjent, arten spres med rhizomer og det er ikke mulig å skille individer. 7 grupper med skudd	
Beliggenhet:	Nordvendt skogli inntil Reisaelva	
Substrat:	Tørr skogbunn og stabil rasmark	
Lokal berggrunn:	Granitt og granittisk gneis, grunnfjell	
Undersøkt dato:	15. juli 2013	

Figur 42. Røde prikker viser voksested for finntelg.

Områdebeskrivelse

Dette er en betydelig forekomst av finntelg i en bratt nordhelling ned mot Reisaelva ca 1,2 km ovenfor samløpet med Njallaavzi. Det er 7 grupper med skudd som hver dekker et titalls kvadratmeter. Berggrunnen i området er granittisk, og det er tilsynelatende relativt basefattige forhold. Dette skiller den fra andre forekomster av arten som alle er på temmelig baserik grunn. Andre arter på stedet er tyttebær, finnmarkspors og geitrams. Det er også mye kratt av einer i nærheten.

Figur 43. Forekomst av finntelg på sørsiden av Reisaelva ca 1,2 km oppstrøms samløp med Njallaavzi. Det er relativt basefattige forhold på stedet. Foto: Geir Arnesen.

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

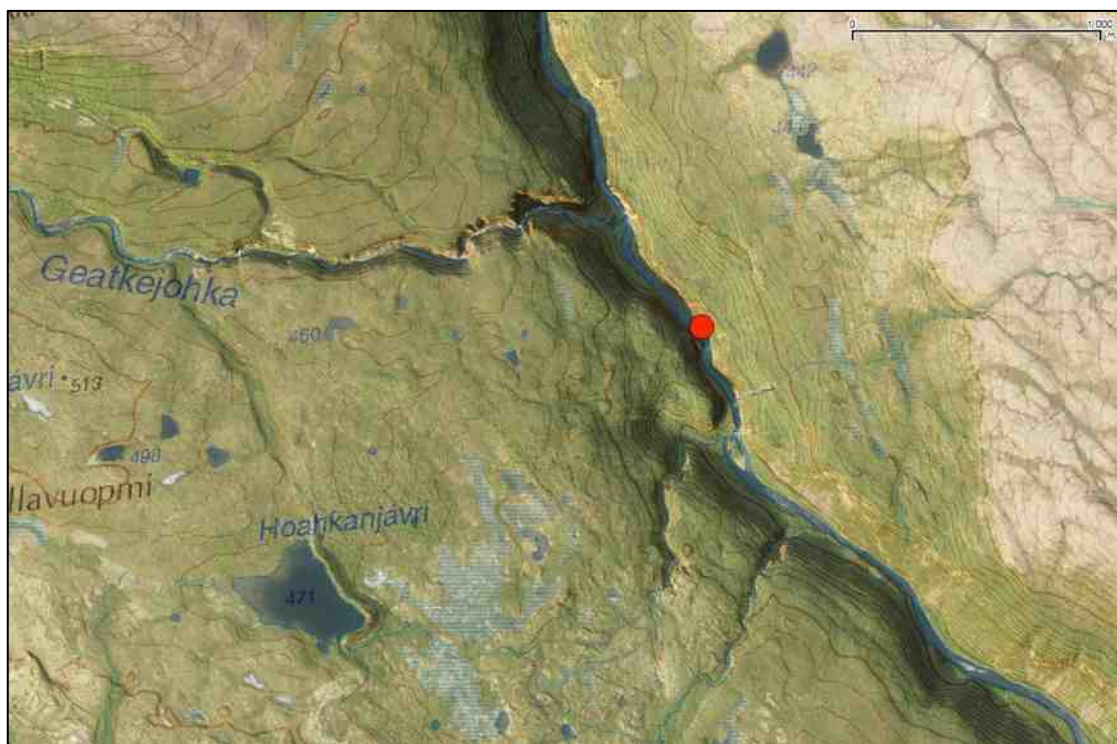
Området som har forekomst av finntelg er et stabilt miljø som er lite utsatt for tilfeldige naturlige hendelser. Området er heller ikke utsatt for andre typer påvirkning.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales

5.2.7 Reisaelva ovenfor Geatkejohka

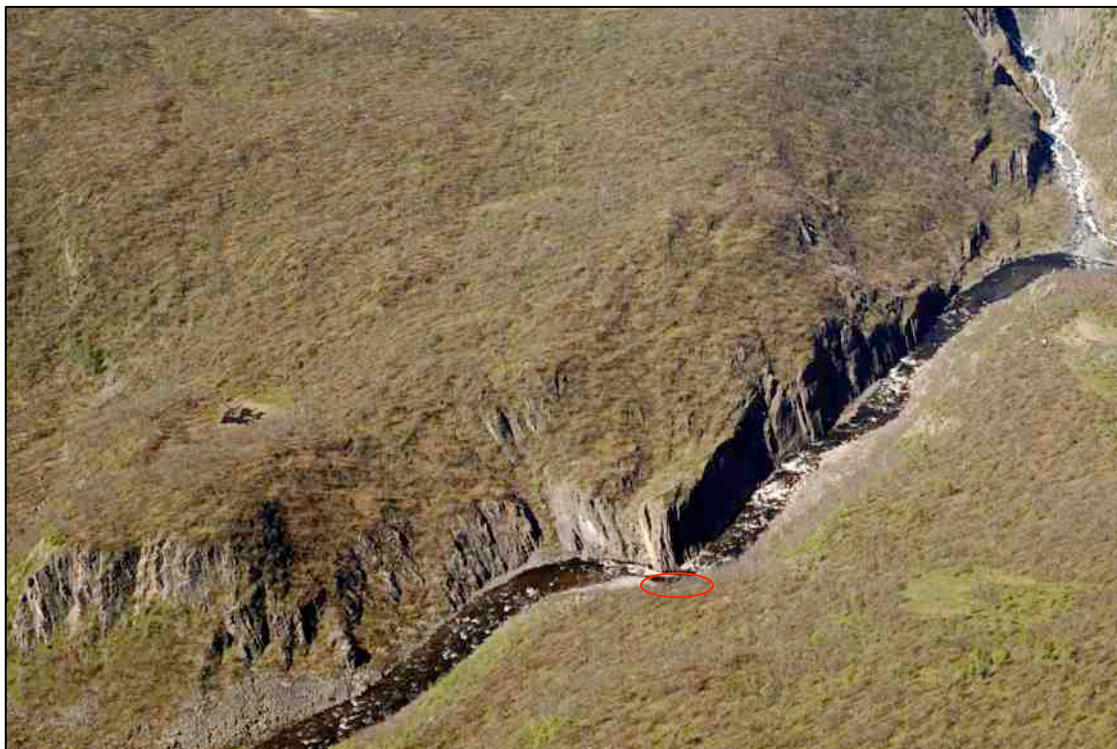
Art:	Finntelg	
Antall individer:	Ukjent, arten spres med rhizomer og det er ikke mulig å skille individer.	
Beliggenhet:	Vestvendt bratt skogli inntil Reisaelva	
Substrat:	Tørr skogbunn og stabil rasmark	
Lokal berggrunn:	Amfibolitt og grønnstein, grunnfjell	
Undersøkt dato:	30. august 2012	

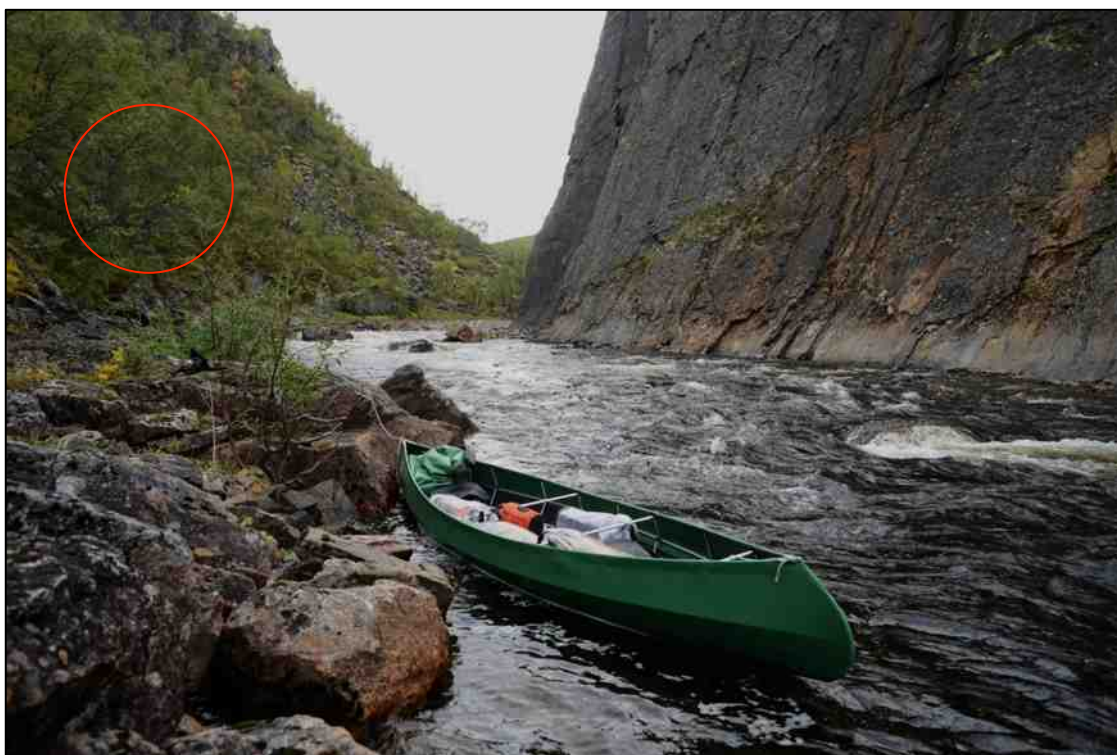
Figur 44. Rød prikk viser voksested for finntelg.

Områdebeskrivelse

Dette er en mindre forekomst av finntelg som ble oppdaget relativt nær Reisaelva en snau kilometer ovenfor samløpet med Geatkejohka og Reisaelva. Det er en vestvendt side med bratt skogsmark med tørt veldrenert substrat. Berggrunnen her er også mafisk med gabbro og amfibolitt. Utstrekningen av forekomsten er ikke kartlagt i sin helhet, men flekken nede ved elva strakk seg over omtrent 200 m². Arter på stedet er krekling, bjørk og gullris. Kun trivielle arter.

Figur 45. Rød sirkel indikerer lokalitet for nytt funn av finntelg. Sideelva Geatkejhoka sees til høyre i bildet.

Figur 46. Reisaelvas imponerende kløft rett nedenfor skogflekken der nederste forekomst av finntelg ble påvist på østsiden av elva. Foto: Gunnar Kristiansen

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Området som har forekomst av finntelg er et stabilt miljø som er lite utsatt for tilfeldige naturlige hendelser. Området er heller ikke utsatt for andre typer påvirkning.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales

5.2.8 Ovenfor utløpet av Mavvresjohka

Art:	Kveinhavre	
Antall individer:	7 individer på et konsentrert område	
Beliggenhet:	Øvre deler av Reisaelva	
Substrat:	Berg inntil elva i flomsone	
Lokal berggrunn:	Granittisk gneis	
Undersøkt dato:	15. juli 2013	

Figur 47. Rød prikk indikerer nytt funn av kveinhavre.

Områdebeskrivelse

En typisk primærforekomst av kveinhavre der den vokser i små sprekker på berg helt inntil elva. Dette er den øverste kjente forekomsten av arten langs Reisaelva på hele 422 moh. Berggrunnen på voksestedet er basefattig med granittisk gneis, noe som viser at denne arten ikke nødvendigvis trenger et baserikt substrat for å etablere seg. Det vokser bare et fåtall andre arter her, blant annet geitsvingel og bleikvier.

Figur 48. Voksested for kveinhavre (rød sirkel) på berg av granittisk gneis inntil Reisaelva. Foto: Geir Arnesen.

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

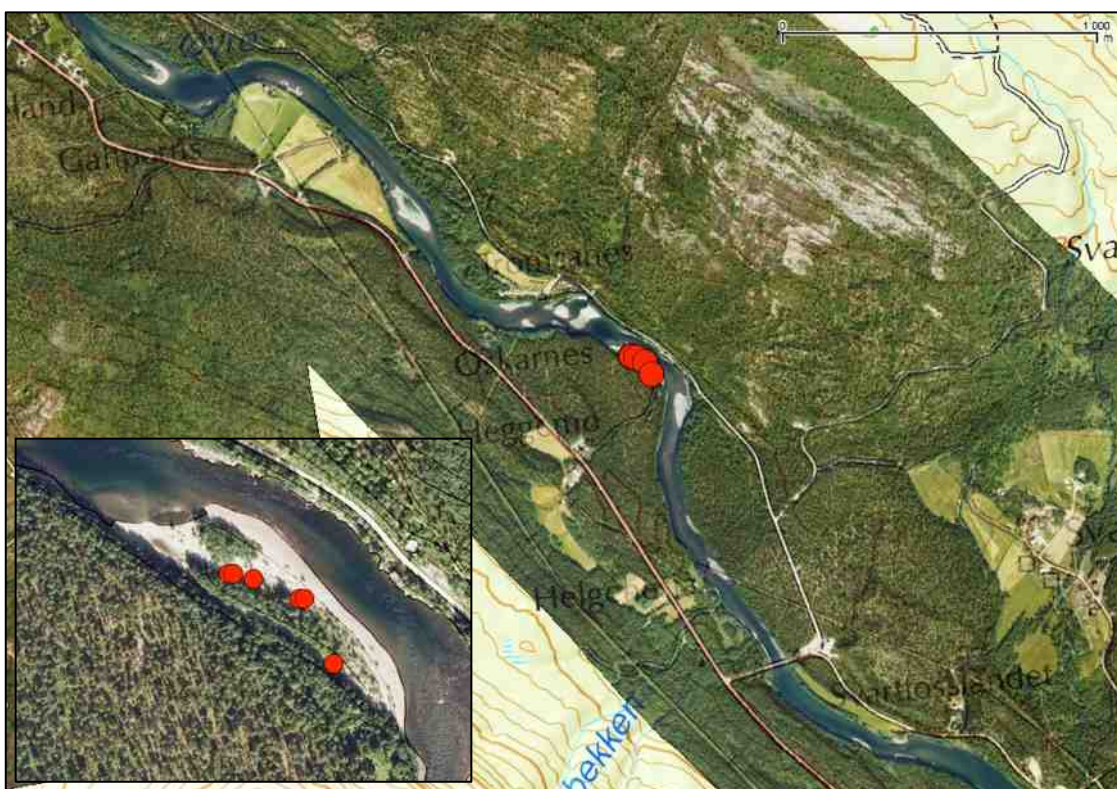
Denne primærlokaliteten virker stabil og er ikke utsatt for verken tråkk eller beite. Det er vanskelig å se noen trusler for lokaliteten.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales.

5.2.9 Oskarnes nedenfor Svartfoss

Art:	Kveinhavre	
Antall individer:	56 individer spredd på seks grupper	
Beliggenhet:	Elvør på vestsiden av Reisaelva	
Substrat:	Stabil elvør	
Lokal berggrunn:	Ikke relevant	
Undersøkt dato:	14. august 2012	

Figur 49. Røde prikker indikerer nye funn av kveinhavre.

Områdebeskrivelse

Dette er en stor og individrik sekundærforekomst av kveinhavre. Det er faktisk den største forekomsten av kveinhavre som har blitt oppdaget i forbindelse med oppfølgingen av handlingsplanen. Det er 56 individer som vokser på en stabil del av en elvør på Oskarnes. Det ser ut som arten har spredd seg på elvøren og er, eller har i hvert fall vært i vekst. Trolig startet det med ett individ som kom hit med en flom. Det er vanskelig å si hvor lenge denne forekomsten vil bestå, men det er gode sjanser for at den vil vare i mange år hvis den ikke blir nedslammet eller erodert vekk i en spesielt stor flom. Elvører er ofte artsrike, og denne er ikke noe unntak.

Figur 50. Kveinhavre på stabil elveør ved Oskarnes, Reisaelva. Foto: Bente Sved Skottvoll

Figur 51. Kveinhavre i nesten sluttet vegetasjon på stabil elveør. Foto: Bente Sved Skottvoll

Kveinhavre står her enkelte steder i nesten sluttet vegetasjon med setermjelt, gullris sandgråmose (*Racomitrium ericoides*) og klobleikmose (*Sanionia uncinata*).

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Dette er en elveør, og den åpenbare trusselen er en storflom i Reisaelva som enten slammer ned eller eroderer vekk hele denne forekomsten av kveinhavre. Det er en del av dynamikken til denne arten og sekundærlokalitetene fra frø som kommer fra de permanente lokalitetene på berg i de øvre delene av elva.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales utover at det sikres frømateriale og/eller levende materiale fra forekomsten. Hvis en planlegger å overvåke sekundærlokaliteter av kveinhavre kan dette være en interessant type å ta med da den trolig er mer permanent enn andre mindre forekomster på mer eksponerte elveører.

5.2.10 *Cissalдат*

Art:	Kveinhavre	
Antall individer:	12	
Beliggenhet:	Vestvendt og sørvendt tildels bratt skogli, baserikt.	
Substrat:	Rasmarker	
Lokal berggrunn:	Granodiorittisk gneis, men også en lokal mer lettvitrende bergart	
Undersøkt dato:	17. august 2012	

Figur 52. Rød prikk indikerer nytt funn av kveinhavre.

Områdebeskrivelse

Geir Gaarder oppdaget denne forekomsten av kveinhavre ved en sidebekk til Reisaelva som heter Cissaldata. Feltarbeidet ble gjort i tilknytning til prosjektet "Bryophytes of poorly known habitats in Norway a field survey", der Vitenskapsmuseet er prosjektansvarlig. Dette er en spesiell forekomst fordi den er helt oppe ved skoggrensene, mye høyere enn de andre forekomstene av arten. Den er også langs en relativt liten sidebekk. Dette viser at kveinhavre kanskje har en videre økologisk amplitude enn tidligere antatt, og at en bør holde utkikk etter arten også opp mot skoggrensene og langs mindre vassdrag. Dette er en primærforekomst og det ble telt rundt 12 individer, fordelt på to bestand med kanskje 10 meters avstand. Det ble tatt

tre belegg og artsbestemmelsen er confirmert. Andre spesielle arter ved lokaliteten ble ikke påvist, bare enkelte vanlige kalkkrevende fjellplanter, og det ble heller ikke tatt bilde.

Trusselvurdering (ras, andre arter, tråkk, beite)

Området er lite brukt av mennesker, men det er reinbeite i området. Denne aktiviteten antas ikke å ha noen betydning for lokaliteten. Beitetrykket virket lavt i området rundt forekomsten og selve voksestedene er ganske sikkert lite attraktive for reinen, selv om dyrene teoretisk sett ikke bør ha spesielle problemer med adkomsten.

Forslag til skjøtselstiltak

Ingen spesielle skjøtselstiltak anbefales.

6 KILDER

Artsdatabanken - www.artsdatabanken.no

Arnesen, G., Westergaard, K. B. & Aalerud, C. Utarbeidet. Handlingsplan for karplanter antatt truet av Alta – Kautokeino utbyggingen. Masimjelt (CR), grårublomst (EN), finnmarksjonsokblomst (CR), kveinhavre (CR) og finntelg (CR). Fylkesmannen i Finnmark.

Elvestad, Magne. Personlige meddelelser

Elvebakk, Arve. Personlige meddelelser

Solvang, R. & Gaarder, G. 2009. Kvalitetssikring og oppdatering av naturtypelokaliteter i Alta kommune i 2008. Upublisert rapport fra Asplan Viak.